

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845,
el. p. kanc@eimin.lt, http://eimin.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui

2022-

Nr. (41.1-91E)-3-

į 2022-03-25

Nr. S-2022-1178

Kopija

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

DĖL VALSTYBĖS KONTROLĖS REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija išnagrinėjo Lietuvos Respublikos Seimo Audito komiteto 2022 m. kovo 25 d. raštu Nr. S-2022-1178 pateiktą Seimo Audito komiteto 2022 m. kovo 23 d. posėdyje priimtą sprendimą Nr. 141-S-1 (toliau – Sprendimas) dėl rekomendacijų dėl nacionalinės informacinės architektūros sukūrimo įgyvendinimo. Sprendime prašoma Ekonomikos ir inovacijų ministerijos *numatyti papildomas priemones (jas įgyvendinančius subjektus, priemonių įgyvendinimo terminus ir kt.), kurios sudarytų galimybes paspartinti nacionalinės informacinės architektūros sukūrimą, apimančios viso viešojo sektoriaus valdomos informacijos, informacinių sistemų (registru) duomenų ir technologinę architektūrą, taip pat atitinkamų subjektų funkcijas ir procesus šiai architektūrai valdyti.*

Informuojame, kad minėtos rekomendacijos dalis *dėl informacinių technologijų (toliau – IT) architektūros sukūrimo bei atitinkamų subjektų funkcijų ir procesų šiai architektūrai valdyti* laikytina įgyvendinta.

Kaip yra žinoma, kiekviena viešojo sektoriaus institucija yra labai skirtingo pasiruošimo ir brandos lygio IT valdymo prasme, todėl, kaip esminę ir būtiną prielaidą IT valdymo brandos kėlimui, Ekonomikos ir inovacijų ministerija mato IT paslaugų centralizavimą konsoliduojant IT paslaugas vieno paslaugų teikėjo rankose. Per 2020 metais pradėtą valstybės informacinių technologijų infrastruktūros konsolidavimą ir jos valdymo optimizavimą (toliau – IT infrastruktūros konsolidavimas) yra valdoma ir įgyvendinama valstybės bendra ilgalaikė viešojo sektoriaus IT architektūra. IT infrastruktūros konsolidavimo teisiniai pagrindai nustatyti bei esminiai reikalavimai apibrėžti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. gegužės 13 d. nutarime Nr. 498 „Dėl valstybės informacinių technologijų infrastruktūros konsolidavimo ir jos valdymo optimizavimo“ (toliau – Nutarimas).

Remiantis Nutarimo nuostatomis, valstybės institucijų naujai įsigyjama IT infrastruktūra turi atitikti IT paslaugų teikėjo, kuriuo paskirtas Informacinės visuomenės plėtros komitetas, nustatytus

IT architektūros reikalavimus. Kaip reikalaujama Nutarimo 5.9 papunktyje, IT paslaugų teikėjo nustatyti IT architektūros reikalavimai paskelbti jo interneto svetainėje:

https://ivpk.lrv.lt/uploads/ivpk/documents/files/veikla/VII%20konsolidavimas/Login%C4%97%20Debesijos_paslauga%C5%B3_teikimo_IT_infrastrukt%C5%ABros_architekt%C5%ABra.pdf.

Iš minėto dokumento matyti, kad IT infrastruktūros architektūra apima virtualizuotų tarnybinių stočių architektūros modelį, virtualizuotų duomenų talpyklų architektūros modelį, duomenų perdavimo tinklų fizinės bei loginės tinklo topologijos architektūros modelį, saugos sprendimo modelį, rezervinio kopijavimo sistemų veiklos modelį, duomenų centrų modelį. Konstatuotina, kad minėtame dokumente apibrėžta valstybės informacinių išteklių ir skaitmeninės transformacijos centrinė techninė architektūra, kuri apima valstybės informacinių išteklių, elektroninių ryšių tinklų ir valstybės duomenų centrų technologijas, bei nustatyti šios IT architektūros komponentų reikalavimai.

Taip pat Nutarime yra numatytas mechanizmas, kuris leidžia užtikrinti, kad viešojo sektoriaus institucijų naujai kuriamų arba iš esmės pertvarkomų registru ir valstybės informacinių sistemų infrastruktūra būtų tinkama perkelti į IT paslaugų teikėjo valdomą bendro naudojimo IT infrastruktūrą. Remiantis Nutarimo 7.2 papunkčiu, visos valstybės institucijos, kurios dar nėra įtrauktos į IT infrastruktūros konsolidavimo procesą, bet turi poreikį įsigyti naują techninę įrangą ar programinę įrangą ar gauti kitas IT paslaugų teikėjo teikiamas IT paslaugas, privalo atsiklausti Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, ar yra techninė galimybė gauti reikalingą įrangą ar kitas IT paslaugas iš IT paslaugų teikėjo. Jei tokia galimybė yra, IT paslaugų teikėjas nedelsdamas pradeda teikti reikalingas IT paslaugas. Tuo atveju, jei nėra techninės galimybės valstybės institucijai suteikti reikalingos įrangos ar kitų IT paslaugų, valstybės institucija reikalingą IT infrastruktūrą įsigyja Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka. Svarbu pabrėžti, kad valstybės institucijos įsigyjama IT infrastruktūra privalo atitikti IT paslaugų teikėjo nustatytus IT architektūros reikalavimus. Šis reikalavimas užtikrinamas per Nutarimo 5.9 ir 7.5 papunkčių nuostatas: valstybės institucija, prieš įsigydama reikiamą IT infrastruktūrą Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka, privalo gauti IT paslaugų teikėjo išvadą dėl jos įsigyjamoms IT infrastruktūros atitikties IT architektūros reikalavimams; IT paslaugų teikėjas per 20 darbo dienų nuo valstybės institucijos kreipimosi dienos privalo pateikti išvadą dėl valstybės institucijos įsigyjamoms IT infrastruktūros atitikties IT paslaugų teikėjo nustatytiems ir jo interneto svetainėje paskelbtiems IT architektūros reikalavimams. Taigi, tokiu būdu užtikrinamas privalomas IT paslaugų teikėjo nustatytų IT architektūros reikalavimų taikymas naujai kuriamiems ar modernizuojamiems valstybės informaciniams ištekliams.

Be to, Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme yra numatytas ir kontrolės mechanizmas, kuris leidžia stebėti, ar naujai kuriamuose ar modernizuojamuose valstybės informaciniuose ištekliuose diegiama IT infrastruktūra atitinka IT paslaugų teikėjo nustatytus IT architektūros reikalavimus. Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyta, kad Informacinės visuomenės plėtros komitetas derina valstybės informacinių sistemų

ir registrų techninių aprašymų (specifikacijų) atitiktį nuostatams. Taigi, Informacinės visuomenės plėtros komitetas, derindamas registrų ir valstybės informacinių sistemų techninius aprašymus (specifikacijas), turi galimybę patikrinti, ar valstybės institucija laikėsi Nutarimo 7.2–7.5 papunkčiuose nustatytos tvarkos ir ar IT infrastruktūra, kuri bus diegiama naujai kuriamiems ar modernizuojamiems valstybės informaciniams ištekliams, atitinka nustatytus IT architektūros reikalavimus.

Apibendrinant tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad pirmiau minėtuose teisės aktuose yra išsamiai aprašytas sukurtos IT architektūros valdymo procesas ir apibrėžtos šiame procese dalyvaujančių subjektų funkcijos. Atsižvelgdami į tai, laikytume, kad Sprendime minėtos rekomendacijos dalis *dėl IT architektūros sukūrimo bei atitinkamų subjektų funkcijų ir procesų šiai architektūrai valdyti* yra įgyvendinta.

Paaikškiname, kad Sprendime išdėstytos rekomendacijos dalis *dėl viešojo sektoriaus valdomos informacijos ir informacinių sistemų (registrų) duomenų architektūros sukūrimo* bus įgyvendinta per Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano priemonę „*Sukurti valstybės duomenų architektūros valdysenos modelį, valstybės informacinių išteklių ir skaitmeninės transformacijos valdymo mechanizmą, užtikrinantį centralizuotą kūrimo ir plėtros valdymą, poreikių vertinimą, privalomų bazinių komponentų (teisių valdymo, sąveikos, klasifikatorių, metaduomenų struktūrų, funkcinių reikalavimų, atvėrimo, e. paslaugų ir kt.) naudojimą, kaštų ir naudos analizės parengimą ir naudojimą, valdytojų atsakomybių nustatymą, bei nustatyti prievolę institucijoms juos taikyti įgyvendinant skaitmenizacijos projektus*“; šio veiksmo įgyvendinimo terminas – 2022 m. IV ketvirtis, o už jo įgyvendinimą atsakinga Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, manome, kad papildomų priemonių dėl Sprendime išdėstytos rekomendacijos dalies *dėl viešojo sektoriaus valdomos informacijos ir informacinių sistemų (registrų) duomenų architektūros sukūrimo* įgyvendinimo, nei paminėta šiame rašte, numatyti netikslinga. Ekonomikos ir inovacijų ministerija, kaip institucija, kuriai pavesta formuoti valstybės politiką valstybės informacinių išteklių srityje, deda visas pastangas, kad duomenų architektūra būtų sukurta numatytais terminais.

Ekonomikos ir inovacijų viceministrė

Eglė Markevičiūtė